

L.I. Fedulova (*Institute of Economics and Forecasting of National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine*)

V.K. Khaustov (*Institute of Economics and Forecasting of National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine*)

PRECONDITIONS FOR THE INCREASE IN EFFICIENCY OF UKRAINE-RUSSIA COOPERATION IN THE PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY

This paper deals with various problematic aspects in the protection of intellectual property in Ukraine and Russia. The article defines and justifies preconditions to ensure the efficiency of the cooperation between these two countries in the area of formation of international technological clusters.

Keywords: intellectual property; cooperation; Ukraine; Russia; technological cluster; efficiency.

Л.І. Федулова (*Інститут економіки та прогнозування НАН України, м. Київ, Україна*)

В.К. Хаустов (*Інститут економіки та прогнозування НАН України, м. Київ, Україна*)

ПЕРЕДУМОВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ТА РОСІЇ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

У статті йде мова про різні проблемні аспекти захисту інтелектуальної власності в Україні та Росії. Стаття визначає і обґрунтовує передумови для забезпечення ефективної співпраці між двома країнами в контексті формування міжнародних технологічних кластерів.

Ключові слова: інтелектуальна власність; співпраця; Україна; Росія; технологічний кластер; ефективність.

Табл. 1. Літ. 10.

Л.И. Федулова (*Институт экономики и прогнозирования НАН Украины, г. Киев, Украина*)

В.К. Хаустов (*Институт экономики и прогнозирования НАН Украины, г. Киев, Украина*)

ПРЕДПОСЫЛКИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ СОТРУДНИЧЕСТВА УКРАИНЫ И РОССИИ В СФЕРЕ ЗАЩИТЫ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ

В статье идет речь о разных проблемных аспектах защиты интеллектуальной собственности в Украине и России. Статья определяет и обосновывает предпосылки для обеспечения эффективности сотрудничества между двумя странами региона в контексте формирования международных технологических кластеров.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность; сотрудничество; Украина; Россия; технологический кластер; эффективность.

Defining the problem. Today, the creation of innovations is increasingly based on the interrelation between the distant spheres of creation and realization of the knowledge resource, as well as on concentration of their competences and the system of their provision. A key method to achieve the efficiency of the above mentioned process is the use of the concept of open innovations based on the principle of

exchange in ideas and achievements between organizations and their environment [8; 9]. Under such conditions, a country's position in the world increasingly depends on efficient institutional system of the protection of intellectual property, whose economic, legal and organizational mechanisms closely interact with each other to ensure a proper innovation-based development. Thus, bilateral relations between countries, in this case, between Ukraine and Russia, in the sphere of protection of intellectual property should be based on international contracts and agreements whose partners are both countries, as well as other mutual agreements approved by corresponding agencies of both countries.

Unfortunately, the literature lacks materials on cooperation between Ukraine and Russia in protection of intellectual property.

The article's *objective* is the assessment of the current condition of cooperation between Ukraine and Russia in the protection of intellectual property and defining the preconditions for its efficiency.

The investigation results. Our researches [4; 5] show that in the recent decade among the new specific features of the protection of intellectual property, one can mention the following: the patent system involves all stages of the development of a new product, which follow the fundamental research (including marketing); patent statistics serves as a basis for coordination of private research projects; due to the wide spread of IT, the national patent system is unifying, and protection of intellectual property goes beyond national jurisdiction.

However, in practice, neither Ukraine's State Service of Intellectual Property nor the Rospatent give necessary attention to the development of cooperation in protection of industrial property, which is testified by the absence of any mentioning of such cooperation and its efficiency in the annual reports of those agencies, or on their official websites [6].

Among the signs of the problematic situation in this sphere in Ukraine, one should point the following: *decreased level of patent activities* (mainly due to the government's insufficient attention to legal regulation of the objects of industrial property); *reorientation of fundamental and search investigations towards foreign terms and world experience*, which is testified by the fact that, during the last 7 years, the average domestic share of all obtained achievements and projects is only 13.6% (764 technologies), which is an extremely low level for a country that declares innovation- and investment-based way of development and transition to the 5th and 6th technological waves (providing the creation of a corresponding national innovative system); *non-acceptance of innovation by the economy* – during 2003–2011 the structural dynamics of Ukraine's industry (in terms of technological waves) remained almost unchanged: the 5th wave accounts for about 3%, the share of the 3rd wave declined from 51% to 46%, and the 4th wave accounts for about 50%, which shows the absence of efficient state technological and structural policy [2].

One of the key problems here is low innovative activity of companies (thus, while in the late 1980s the share of companies engaged in development and introduction of new products, production processes or their improvement was 60–70% (in the industry of the former USSR), in the first half of the 1990s that indicator decreased more than threefold. In 1992–1995 the share of the innovative companies was within 20–26%. In the recent years, the problem has only aggravated: in 1997 the share of

companies which made innovations was 17% of the total number of industrial companies, in 2000 – 18.0%, in 2004 – 13.7%, in 2005 – 11.9%, in 2006 – only 11.2%, in 2007 – 14.2%, in 2009 – 12.8 %, and in 2010 – 13%) [1].

Despite rich scientific legacy, high intellectual potential, and advantage in the prime cost of technical projects and real demand from national entities, demand for local projects on the part of domestic industrial companies is in a protracting decline [3]. Such a tendency creates a real threat not only to the technological security of individual companies, but also to of the whole country.

Similar problems exist in the Russian Federation. That is why, in the international ratings, under the subindex of intellectual property rights in the countries with close partner relations in the past (so called post-socialist ones), both Ukraine and Russian Federation are ranked very low (Table 1).

Table 1. Ratings of selected countries by "intellectual property rights" subindex

Country	2008		2009		2010	
	rank	value	rank	value	rank	value
Hungary	31	6.2	27	6.5	27	6.7
Czech Republic	35	5.8	27	6.5	32	6.6
Slovak Republic	29	6.3	31	6.2	33	6.2
Poland	37	5.7	39	5.8	34	6.1
Lithuania	56	4.9	47	5.2	38	5.9
Romania	53	5.0	55	4.9	40	5.8
Estonia	43	5.4	41	5.5	43	5.6
Bulgaria	56	4.9	49	5.1	55	5.1
Russia	82	3.9	71	4.3	72	4.6
Latvia	75	4.2	75	4.2	75	4.4
Kyrgyzstan	-	-	-	-	75	4.4
Moldova	113	1.9	110	2.2	83	4.1
Ukraine	73	4.3	71	4.3	89	3.9
Kazakhstan	106	2.7	102	3.0	111	3.1
Azerbaijan	113	1.9	111	2.1	119	2.6
Armenia	115	1.8	115	1.8	124	1.9
Georgia	-	-	-	-	125	1.8

Source: constructed based on the data from [10].

According to the WOIP estimates, though new rapidly developing economies are increasingly active in using the patent system, its use remains excessively concentrated. In particular, 5% of patent agencies (those of USA, Japan, China, South Korea and the European Patent Agency) account for 75% of all patent applications and 74% of globally issued patents (for reference, Ukraine's share does not exceed 0.1%).

Taking into account the available scientific achievements and modern development rates of nanotechnologies in such sectors as nanoelectronics, nanophotonics, modern nanobiotechnologies, nanosecurity, nanometrology etc., there exists a necessity to expand the scale of cooperation between Russian and Ukrainian scientific organizations to transfer positive experience of research cooperation accumulated during the development of "Nanophysics and nanoelectronics" program to new areas.

In order to raise the efficiency of cooperation between Ukraine and Russian Federation, in particular, in identification of parameters of international scientific and technological clusters, the parties involved should more actively use patent analysis, which would make it possible to establish the correspondence of patenting priorities to the guidelines of technological development in accordance with scientific and

methodological approach of identifying the basic sectors (the core) of the particular technological wave, and to ensure proper support of international patenting and protection of industrial property in Ukraine with regard to national interests [6; 7].

Among other measures which require corresponding research and development are the following: formation of normative legislation for two countries' cooperation in the protection and use of intellectual property, which includes: analysis of model legislation and interstate agreements in the protection and use of intellectual property and preparing recommendations for their improvement with the use of the best world practice in the area; developing draft standard agreements between the two states' residents in the area of technologies commercialization, in particular, with participation of national state authorities. Improvement is also required in the law enforcement practice in interstate cooperation related to innovative activities (in particular, as to the protection of the rights on intellectual property objects), which includes analysis of judicial practice of law enforcement in the interstate cooperation in the innovative area (problems of jurisdiction, choice of applicable law etc.) and making recommendations as to its improvement; law enforcement practice of state authorities and that of precourt settlement of contradictions in the interstate innovative activities and making recommendations as to their improvement. It is necessary to plan tightening the responsibility for submitting applications for inventions and useful models to foreign countries without prior submitting them in Ukraine.

Conclusions. Future expansion of potential possibilities for the formation of international scientific and technological clusters between Ukraine and Russia is only possible with improvement of state regulation in the area of patent activities of national inventors, which, in turn, should become a component of the policy of the development of science and technologies. In this context, among the most important measures one should point out the following: creating the mechanisms of state support of the top priority guidelines of scientific development, as well as technologies and equipment and critical technologies of national, regional and sectoral importance; development of the guidelines of the non-state sector of science and high-tech oriented on the solution of the most important national issues; improvement of financing system of the state funded science and technologies sector predominantly by speeding up the competition based transition to purpose-oriented funding of scientific R&D carried out by the state owned research institutions in accordance with the strategic guidelines of innovative development.

References:

1. Наукова та інноваційна діяльність у 2010 році: Статистичний збірник/ Підгот. І.В. Калачова та ін. – К.: Держстат України, 2011. – 282 с.
2. Технологічний імператив стратегії соціально-економічного розвитку: Монографія / Л.І. Федулова, Ю.М. Бажал, В.К. Хаустов та ін.; За ред. Л.І. Федулової; НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2011. – 656 с.
3. Федулова Л.І. Состояние и перспективы инновационно-технологического взаимодействия Украины и России: потенциал Украины // Проблемы прогнозирования.– 2009.– №4. – С. 127–148.
4. Федулова Л.І. Розвиток інститутів інтелектуальної власності в Україні // Научные труды ДонНТУ.– Серия: Экономическая.– Донецк, 2010. – С. 51–58.
5. Федулова Л.І., Андросчук Г.О., Хаустов В.К. Інтелектуальна власність у національній інноваційній системі: Наук.-аналіт. доповідь / НАН України, Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2010. – 216 с.

6. Федулова Л.І., Хаустов В.К. Оцінювання можливостей реалізації науково-технологічного потенціалу України і Росії у формі кластерної взаємодії за допомогою патентного аналізу // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – №10. – С. 75–89.

7. Хаустов В.К. Аналіз стану міжнародного патентування в Україні (Пропозиції з підтримки патентування винаходів, створених в Україні, в іноземних країнах) // Інноваційна політика: європейський досвід та рекомендації для України. – К.: Фенікс, 2011. – Т. 2: Аналіз законодавства України у сфері досліджень, розробок та інноваційної діяльності та пропозиції щодо доповнень до законодавства (станом на жовтень 2011 р.). – С. 320–350.

8. Чесбро Г. Открытые бизнес-модели. IP-менеджмент. – М.: Поколение, 2008. – 348 с.

9. Чесбро Г. Открытые инновации. Создание прибыльных технологий. – М.: Поколение, 2007. – 336 с.

10. International Property Rights Index (IPRI) 2008–2010 // internationalpropertyrightsindex.org.

Стаття надійшла до редакції 13.02.2012.

КНИЖКОВИЙ СВІТ

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА ТА ЮРИДИЧНА ОСВІТА ПРЕСТИЖНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ

Україна, 01011, м. Київ, вул. Панаса Мирного, 26
E-mail: book@nam.kiev.ua
тел./факс 288-94-98, 280-80-66

Маркетинг для магістрів: Навч. посібник / За заг. ред. д.е.н., проф. М.М. Єрмошенка, д.е.н., доц. С.А. Єрохіна: В 2-х т. – Т. 1. – К.: Національна академія управління, 2007. – 604 с.; Т. 2. – К.: Національна академія управління, 2007. – 544 с. Ціна без доставки за 1 том – 45 грн.; за 2 тома – 90 грн.

У навчальному посібнику в концентрованому вигляді викладено зміст усіх нормативних дисциплін по спеціальності «Маркетинг». По кожній з дисциплін базового курсу пропонуються контрольні питання, тести, глосарій і література.

Для викладачів, майбутніх бакалаврів і магістрів, аспірантів, маркетологів-практиків, наукових працівників, а також для всіх, хто цікавиться сучасними технологіями маркетингу.

Зміст

Том 1

- Розділ 1.** Маркетинговий менеджмент
- Розділ 2.** Маркетингові дослідження
- Розділ 3.** Товарознавство
- Розділ 4.** Стандартизація і сертифікація продукції та послуг
- Розділ 5.** Поведінка споживача
- Розділ 6.** Логістика
- Розділ 7.** Маркетингова товарна політика
- Розділ 8.** Товарна інноваційна політика
- Розділ 9.** Маркетингова політика розподілу
- Розділ 10.** Інфраструктура товарного ринку
- Розділ 11.** Промисловий маркетинг

Том 2

- Розділ 12.** Інформаційний маркетинг
- Розділ 13.** Маркетинг у банку
- Розділ 14.** Маркетинг послуг
- Розділ 15.** Інформаційні технології в маркетингу
- Розділ 16.** Міжнародний маркетинг
- Розділ 17.** Кон'юнктура світових товарних ринків
- Розділ 18.** Маркетингова цінова політика
- Розділ 19.** Маркетингова політика комунікацій
- Розділ 20.** Рекламний менеджмент
- Розділ 21.** Стратегічний маркетинг
- Розділ 22.** Комерційна діяльність посередницьких організацій
- Розділ 23.** Маркетинг персоналу